

575**OBWIESZCZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 16 lutego 1998 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

1. Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 130, poz. 629) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 12, poz. 49), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 35, poz. 192),
- 2) ustawą z dnia 21 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 1991 r. Nr 7, poz. 25),
- 3) ustawą z dnia 28 lutego 1992 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 33, poz. 144),
- 4) ustawą z dnia 13 października 1995 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 130, poz. 629),
- 5) ustawą z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496),
- 6) ustawą z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 60, poz. 369),
- 7) ustawą z dnia 26 czerwca 1997 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 107, poz. 684),

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 39 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 12, poz. 49), który stanowi:

„Art. 39. W ustawie z dnia 25 listopada 1970 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz. U. Nr 29, poz. 245 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 22:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

«4. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są uprawnione do przeprowadzania doraźnych kontroli w zakresie oraz jednostkach organizacyjnych i miejscach określonych w ust. 3, a także do wydawania, w wypadkach niecierpiących zwłoki, decyzji niezbędnych do usunięcia zagrożenia sanitarno-epidemicznego, powiadamiając o tym niezwłocznie organy wymienione w ust. 3.»,

b) w ust. 5 wyrazy «o której mowa w ust. 4» skreśla się,

- 2) w art. 34 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

«3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrami: Zdrowia i Opieki Społecznej, Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Handlu Wewnętrznego i Usług oraz

Handlu Zagranicznego określa zasady wykonywania nadzoru sanitarnego przez Wojskową Inspekcję Sanitarną nad zakładami zaopatrującymi wojsko w środki spożywcze.»

- 3) użyte w ustawie określenia «Minister Rolnictwa» oraz «Minister Handlu Wewnętrznego» zastępuje się odpowiednio określeniami «Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej» oraz «Minister Handlu Wewnętrznego i Usług», użytymi w odpowiednich przypadkach.”
- 2) art. 81 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie uprawnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 35, poz. 192), który stanowi:
„Art. 81. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.”
- 3) art. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 1991 r. Nr 7, poz. 25), który stanowi:
„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”
- 4) art. 2 i 3 ustawy z dnia 28 lutego 1992 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 33, poz. 144), które stanowią:
„Art. 2. W ustawie z dnia 25 listopada 1970 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz. U. Nr 29, poz. 245, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1985 r. Nr 12, poz. 49 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192) w art. 25 w ust. 1 skreśla się wyrazy «stopnia wojewódzkiego».
- Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”
- 5) art. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 130, poz. 629), który stanowi:

„Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 września 1995 r.”

- 6) art. 84 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496), który stanowi:

„Art. 84. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1997 r., z wyjątkiem art. 3, art. 7, art. 9, art. 10, art. 20, art. 24, art. 32, art. 34, art. 37, art. 45—47, art. 50, art. 66, art. 73 ust. 1, 2 i 4, art. 74, art. 76, art. 79, art. 80 i art. 82, które wchodzi w życie z dniem 1 października 1996 r., oraz art. 41, który wchodzi w życie z dniem wejścia w życie ustawy konstytucyjnej z dnia 21 czerwca 1996 r. o zmianie ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 106, poz. 488).”

- 7) art. 66 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 60, poz. 369), który stanowi:

„Art. 66. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.”

- 8) art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 107, poz. 684), który stanowi:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej:

W. Maksymowicz

Załącznik do obwieszczenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 16 lutego 1998 r. (poz. 575)

USTAWA

z dnia 14 marca 1985 r.

o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Rozdział 1

Zadania i zakres działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Art. 1. Państwowa Inspekcja Sanitarna jest organem powołanym do nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,
- 2) higieny pracy w zakładach pracy,
- 3) higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku,

4) zdrowotnymi żywności i żywienia

— w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, a w szczególności w celu zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

Art. 2. Wykonywanie zadań określonych w art. 1 polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, jeżeli ich występowanie ma charakter epidemiczny, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Art. 3. Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy:

- 1) opiniowanie projektów regionalnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz lokalizacji inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 2) opiniowanie projektów norm pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz inicjowanie wydania takich norm,
- 3) opiniowanie projektów wytycznych w sprawach techniczno-budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 4) kontrola przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w dokumentacji projektowej:
  - a) budowy i przebudowy obiektów budowlanych i statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych,
  - b) nowych materiałów i procesów technologicznych przed ich zastosowaniem w produkcji lub w budownictwie,
- 5) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych i statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych oraz w podejmowaniu do eksploatacji wybudowanych i przebudowanych zakładów lub ich części,
- 6) inicjowanie przedsięwzięć oraz prac badawczych w dziedzinie zapobiegania negatywnym wpływem czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi.

Art. 4. Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące:

- 1) higieny środowiska, a zwłaszcza czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wody i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach,
- 2) utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, dróg, ulic oraz środków komunikacji publicznej,

3) warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,

4) warunków zdrowotnych produkcji i obrotu przedmiotami użytku oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi,

5) warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy,

6) higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku,

7) higieny procesów nauczania.

Art. 5. Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób, o których mowa w art. 2, należy:

- 1) dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych,
- 2) opracowywanie programów i planów działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej, przekazywanie ich do realizacji publicznym zakładom opieki zdrowotnej¹⁾ oraz kontrola realizacji tych programów i planów,
- 3) ustalanie zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie,
- 4) wydawanie zarządzeń i decyzji lub występowanie do innych organów o ich wydanie — w wypadkach określonych w przepisach o zwalczaniu chorób zakaźnych,
- 5) planowanie i organizowanie sanitarnego zabezpieczenia granic państwa,
- 6) nadzór sanitarny nad ruchem pasażerskim i towarowym w morskich i lotniczych portach oraz przystaniach,
- 7) udzielanie poradnictwa w zakresie spraw sanitarno-epidemiologicznych lekarzom okrętowym i personelowi pomocniczo-lekarskiemu, zatrudnionemu na statkach morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych,
- 8) kierowanie akcją sanitarną przy masowych przemieszczeniach ludności, zjazdach i zgromadzeniach.

Art. 6.²⁾ Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność

¹⁾ Stosownie do art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 138, poz. 682, z 1996 r. Nr 24, poz. 110 oraz z 1997 r. Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769 i Nr 158, poz. 1041) ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o zakładzie społecznym służby zdrowia, rozumie się przez to publiczny zakład opieki zdrowotnej.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 1992 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 33, poz. 144), która weszła w życie z dniem 1 maja 1992 r.

ność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

- 1) inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
- 2) pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia,
- 3) udziela porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
- 4) ocenia działalność oświatowo-zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz środki masowego przekazywania, zakłady opieki zdrowotnej, inne zakłady, instytucje i organizacje oraz udziela im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

Rozdział 2

Organizacja Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Art. 7. 1. Państwowa Inspekcja Sanitarna podlega Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. Państwową Inspekcją Sanitarną kieruje Główny Inspektor Sanitarny.

Art. 8. 1. Głównego Inspektora Sanitarnego powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. Główny Inspektor Sanitarny jest zastępcą Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do spraw sanitarno-epidemiologicznych.

Art. 9. 1. Organem doradczym i opiniodawczym Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawach objętych zakresem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest Rada Sanitarno-Epidemiologiczna, powoływana na okres trzech lat.

2. Rada Sanitarno-Epidemiologiczna składa się z przewodniczącego, sekretarza i członków, których powołuje i odwołuje Minister Zdrowia i Opieki Społecznej spośród pracowników nauki i osób posiadających wybitne przygotowanie praktyczne z dziedziny sanitarno-epidemiologicznej. W pracach Rady, na zaproszenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, uczestniczą przedstawiciele naczelnych i centralnych organów administracji państwowej, związków zawodowych oraz organizacji społecznych.

3. Rada Sanitarno-Epidemiologiczna działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zatwierdzonego przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

Art. 10. 1. Organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej są:

- 1) Główny Inspektor Sanitarny,
- 2) państwowi wojewódzcy inspektorzy sanitarni,
- 3)³⁾ państwowi terenowi inspektorzy sanitarni dla gmin,
- 4) państwowi portowi inspektorzy sanitarni dla morskich portów i przystani, wód wewnętrznych i terytorialnych oraz jednostek pływających na tych obszarach.

2.⁴⁾ Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji, w drodze rozporządzenia, określa terytorialny zakres działania oraz siedziby terenowych i portowych inspektorów sanitarnych.

Art. 11. Państwowych wojewódzkich, terenowych i portowych inspektorów sanitarnych powołuje i odwołuje Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

Art. 12. 1. Państwowi wojewódzcy inspektorzy sanitarni podlegają Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

2. Państwowi terenowi i portowi inspektorzy sanitarni podlegają właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

Art. 13. 1. Państwowym inspektorem sanitarnym może być osoba, która:

- 1) jest obywatelem polskim,
  - 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych,
  - 3)⁵⁾ jest lekarzem i uzyskała kierunkową specjalizację w trybie przewidzianym w odrębnych przepisach albo uzyskała specjalizację I lub II stopnia z dziedziny medycyny lub ukończyła studium podyplomowe o kierunku zdrowie publiczne lub zarządzanie w służbie zdrowia,
  - 4)⁶⁾ swoją postawą obywatelską daje rękojmię należytego wykonywania zadań pracownika organu państwowego,
  - 5) posiada stan zdrowia pozwalający na zatrudnienie na określonym stanowisku.
- 2.⁷⁾ Do państwowych inspektorów sanitarnych sto-

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 21 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 1991 r. Nr 7, poz. 25), która weszła w życie z dniem 26 stycznia 1991 r.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 3 oraz przez art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 496), który wszedł w życie z dniem 1 października 1996 r.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 107, poz. 684), która weszła w życie z dniem 30 września 1997 r.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 3.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 2.

suje się przepisy dotyczące pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Art. 14. 1. Pracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonującym czynności kontrolne przysługuje dodatek specjalny do wynagrodzenia.

2.⁸⁾ Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, określa zasady i tryb przyznawania dodatku oraz jego wysokość.

Art. 15. 1.⁹⁾ Państwowy Inspektor Sanitarny wykonuje zadania przy pomocy podległej mu stacji sanitarno-epidemiologicznej, będącej zakładem opieki zdrowotnej.

2. Organizację oraz zasady działania stacji sanitarno-epidemiologicznych, a także wymagane kwalifikacje pracowników tych stacji określa Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

3.¹⁰⁾ Stacja sanitarno-epidemiologiczna prowadzona jest w formie jednostki budżetowej.

Art. 16. 1.¹¹⁾ Państwowy wojewódzki inspektor sanitarny przedstawia wojewodzie raz do roku ocenę stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej województwa.

2.¹²⁾ Państwowi wojewódzcy, terenowi i portowi inspektorzy sanitarni, realizując swoje zadania, współpracują z organami wykonawczymi gmin oraz informują je o wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla danego terenu.

Art. 17.¹³⁾ Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia, w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia, wykonują organy Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej.

Art. 18. 1.¹⁴⁾ Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarach kolejowych, z zastrzeżeniem ust. 2, wykonują wyznaczone organy kolejowej

szkoły zdrowia w zakresie i na zasadach określonych, w drodze rozporządzenia, przez Ministrów Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są uprawnione do przeprowadzania doraźnych kontroli na tych obszarach, a także do wydawania, w wypadkach niecierpiących zwłoki, zarządzeń i decyzji niezbędnych do usunięcia zagrożenia sanitarno-epidemicznego, oraz powiadamiają o tym niezwłocznie właściwe organy.

Art. 19. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej koordynuje wykonywanie zadań przez organy wymienione w art. 17 i 18 ust. 1. Może on w szczególności żądać informacji od właściwych ministrów w tym zakresie.

Art. 20.¹⁵⁾ 1. W jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, w Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, jednostkach wojskowych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w jednostkach organizacyjnych Urzędu Ochrony Państwa zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonują odpowiednio Wojskowa Inspekcja Sanitarna oraz Inspekcja Sanitarna Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

2.¹⁶⁾ Ministrowie Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji, każdy w swoim zakresie działania, określają, w drodze rozporządzenia, organizację oraz zasady i tryb wykonywania zadań przez Wojskową Inspekcję Sanitarną oraz Inspekcję Sanitarną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji:

- 1) na terenie podległych im obiektów i rejonów zakwaterowania przejściowego jednostek wojskowych oraz oddziałów i pododdziałów zwartych Policji,
- 2) w stosunku do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Straży Granicznej.

3.¹⁷⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w porozumieniu z Szefem Urzędu Ochrony Państwa określa, w drodze rozporządzenia, organizację oraz zasady i tryb wykonywania zadań przez Inspekcję Sanitarną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na terenie obiektów Urzędu Ochrony Państwa oraz w stosunku do funkcjonariuszy Urzędu Ochrony Państwa.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 69 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 35, poz. 192), która weszła w życie z dniem 1 lipca 1989 r.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 2.

¹⁰⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 2.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 3.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 3.

¹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie 2 oraz przez art. 56 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 60, poz. 369), która weszła w życie z dniem 15 grudnia 1997 r.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie 3.

¹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 20 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 4.

¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 5.

¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 5.

Art. 21.¹⁸⁾ Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, zasady wykonywania zadań przez państwowych inspektorów sanitarnych w odniesieniu do zakładów karnych, aresztów śledczych oraz schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych, podległych Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 22. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w porozumieniu z właściwymi ministrami, określa jednolite formy nadzoru sanitarnego i zasady dokonywania ocen stanu sanitarno-epidemiologicznego.

Rozdział 3

Uprawnienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Art. 23. 1. Państwowy inspektor sanitarny jest uprawniony do kontroli zgodności budowanych obiektów z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi, określonymi w obowiązujących przepisach.

2. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości są wpisywane do dziennika budowy, z wyznaczeniem terminu ich usunięcia.

Art. 24. 1. Jednostki organizacyjne, opracowujące projekty Polskich Norm, norm branżowych oraz norm zakładowych bądź ich zmian i odstępstw dotyczących elementów środowiska, obiektów i materiałów budowlanych, żywności i żywienia, przedmiotów użytku oraz innych wyrobów mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi, są obowiązane przedstawić te projekty do opiniowania:

- 1) Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu — w wypadku Polskich Norm i norm branżowych,
- 2) państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu — w wypadku norm zakładowych.

2. Wydanie normy, o której mowa w ust. 1, jej zmiana bądź odstępstwo od niej wymaga uprzedniej pozytywnej opinii właściwego inspektora sanitarnego.

Art. 25. 1. Państwowy inspektor sanitarny w związku z wykonywaną kontrolą ma prawo:

- 1) wstępu do każdej porze dnia i nocy, na terenie miast i wsi do:
  - a) zakładów pracy oraz wszystkich pomieszczeń i urządzeń wchodzących w ich skład,
  - b) obiektów użyteczności publicznej, obiektów handlowych, ogrodów działkowych i nieruchomości oraz wszystkich pomieszczeń wchodzących w ich skład,
  - c) środków transportu i obiektów z nimi związanych, w tym również na statki morskie, żeglugi śródlądowej i powietrzne,
  - d) obiektów będących w trakcie budowy,
- 2) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz zwywania i przesłuchiwanie osób,

3) żądania okazania dokumentów i udostępniania wszelkich danych,

4) pobierania nieodpłatnie próbek do badań.

2. Zasady i tryb pobierania próbek do badań określają Polskie Normy, a w braku Polskiej Normy zasady te i tryb określa Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

Art. 26. 1. Państwowy inspektor sanitarny ma prawo wstępu do mieszkań w razie podejrzenia lub stwierdzenia choroby zakaźnej, zagrożenia zdrowia czynnikami środowiskowymi, a także jeżeli w mieszkaniu jest lub ma być prowadzona działalność produkcyjna lub usługowa.

2. Wstęp do mieszkań osób korzystających z immunitetów dyplomatycznych na mocy ustaw, umów bądź zwyczajów międzynarodowych jest dozwolony jedynie w porozumieniu z właściwym przedstawicielem dyplomatycznym.

Art. 27. 1. W razie stwierdzenia naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, państwowy inspektor sanitarny nakazuje, w drodze decyzji, usunięcie w ustalonym terminie stwierdzonych uchybień.

2. Jeżeli naruszenie wymagań, o których mowa w ust. 1, spowodowało bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, państwowy inspektor sanitarny nakazuje unieruchomienie zakładu pracy lub jego części (stanowiska pracy, maszyny lub innego urządzenia), zamknięcie obiektu użyteczności publicznej, wyłączenie z eksploatacji środka transportu, wycofanie z obrotu środka spożywczego, przedmiotu użytku lub innego wyrobu mogącego mieć wpływ na zdrowie ludzi albo podjęcie lub zaprzestanie innych działań; decyzje w tych sprawach podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

3.¹⁹⁾ Z powodów i w trybie określonych w ust. 2 państwowy inspektor sanitarny nakazuje likwidację hodowli lub chowu zwierząt.

4. (skreślony).²⁰⁾

Art. 28. 1. Państwowemu inspektorowi sanitarnemu przysługuje prawo zgłoszenia sprzeciwu przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, wprowadzeniu nowych technologii lub zmian w technologii, dopuszczeniu do obrotu materiałów stosowanych w budownictwie lub innych wyrobów mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi — jeżeli w toku wykonywanych czynności stwierdzi, że z powodu nieuwzględnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych określonych w obowiązujących przepisach mogłoby nastąpić zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.

2. Zgłoszenie sprzeciwu wstrzymuje dalsze działania w sprawach, o których mowa w ust. 1, do czasu wy-

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy wymienionej w przypisie 3 oraz przez art. 1 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 5.

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 2.

²⁰⁾ Przez art. 1 pkt 6 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 2.

dania decyzji przez państwowego inspektora sanitarnego wyższego stopnia.

Art. 29. W wypadkach wymienionych w art. 27 i 28 państwowi inspektorzy sanitarni są uprawnieni do zabezpieczenia pomieszczeń, środków transportu, maszyn i innych urządzeń, środków spożywczych, przedmiotów użytku i innych wyrobów mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi. Do postępowania zabezpieczającego stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161, z 1992 r. Nr 20, poz. 78, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, z 1995 r. Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 i Nr 146, poz. 680 oraz z 1997 r. Nr 137, poz. 926 i Nr 141, poz. 943 i 944), o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Art. 30. 1. W razie stwierdzenia istotnych uchybień w działalności kontrolowanej jednostki, mogących mieć wpływ na stan zdrowia lub życie ludzi, państwowy inspektor sanitarny, niezależnie od przysługujących mu środków, o których mowa w art. 27 i 28, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach kierownictwo kontrolowanej jednostki lub jednostkę albo organ powołany do sprawowania nadzoru nad tą jednostką.

2.²¹⁾ W razie stwierdzenia na terenach skażeń przemysłowych upraw roślin spożywczych i paszowych, państwowy wojewódzki inspektor sanitarny zawiadamia o tym wojewodę.

3. Jednostka organizacyjna lub organ, do którego skierowano zawiadomienie, jest obowiązany w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1 i 2, powiadomić o podjętych i wykonanych czynnościach właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

Art. 31. 1. Doraźne zalecenia, uwagi i wnioski, wynikające z przeprowadzonej kontroli zakładu pracy (statku), państwowy inspektor sanitarny wpisuje do książki kontroli sanitarnej, którą jest obowiązany posiadać zakład pracy (statek).

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w drodze rozporządzenia, określa wzór książki kontroli sanitarnej, sposób jej prowadzenia, zasady dokonywania wpisów oraz tryb powiadamiania o usunięciu stwierdzonych uchybień.

Art. 32. 1. Państwowi terenowi i portowi inspektorzy sanitarni są właściwi w I instancji we wszystkich sprawach należących do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, które nie zostały na mocy ustaw lub wydanych na ich podstawie przepisów zastrzeżone dla Głównego Inspektora Sanitarnego lub państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych.

2. W postępowaniu administracyjnym organami wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego są:

- 1) w stosunku do państwowych terenowych i portowych inspektorów sanitarnych — państwowi wojewódzcy inspektorzy sanitarni,
- 2) w stosunku do państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych — Główny Inspektor Sanitarny.

Art. 33. Państwowy inspektor sanitarny wyższego stopnia może podejmować wszelkie czynności należące do zakresu działania państwowego inspektora sanitarnego niższego stopnia, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną wagę lub zawziętość sprawy. W tych wypadkach państwowy inspektor sanitarny wyższego stopnia staje się organem I instancji. O podjęciu czynności Główny Inspektor Sanitarny lub państwowy wojewódzki inspektor sanitarny powiadamia właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

Art. 34.²²⁾ 1. Główny Inspektor Sanitarny może osobie posiadającej wymagane kwalifikacje nadać w określonym zakresie uprawnienie rzeczoznawcy do spraw sanitarnehigienicznych do opiniowania w imieniu państwowego inspektora sanitarnego dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej określa, w drodze rozporządzenia, wymagane od rzeczoznawców kwalifikacje, szczegółowe zasady, zakres i tryb nadawania uprawnień rzeczoznawcy do spraw sanitarnehigienicznych oraz zasady i tryb opiniowania przez rzeczoznawców dokumentacji projektowej.

Art. 35. 1. Państwowy inspektor sanitarny może upoważnić niektórych pracowników stacji sanitarne-epidemiologicznych do wykonywania w jego imieniu określonych czynności kontrolnych i wydawania decyzji na zasadach i w trybie określonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w drodze rozporządzenia.

2. Osoby dokonujące czynności kontrolnych podlegają przy wykonywaniu swoich zadań szczególnej ochronie prawnej, przewidzianej w odrębnych przepisach dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 36.²³⁾ 1. Za badania oraz inne czynności wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku ze sprawowaniem bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego pobiera się opłaty w wysokości kosztów ich wykonania, z zastrzeżeniem ust. 2. Opłaty ponosi osoba lub jednostka organizacyjna obowiązana do przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych.

2. Za badania i inne czynności wykonywane w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie pobiera się opłat od osób oraz jednostek organizacyjnych obowiązanych do przestrzegania wymagań hi-

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 ustawy wymienionej w przypisie 3.

²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 ustawy wymienionej w przypisie 2.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 ustawy wymienionej w przypisie 2.

gienicznych i zdrowotnych, jeżeli w wyniku badań nie stwierdzono naruszenia tych wymagań.

3. Za badania i inne czynności związane z wydaniem oceny o środkach spożywczych, używkach, substancjach dodatkowych dozwolonych i przedmiotach użytku, przywożonych z zagranicy w celu wprowadzenia do obrotu lub produkcji, wykonywane w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, pobiera się od osób lub jednostek organizacyjnych, na rzecz których są one przywożone, opłaty w wysokości określonej w ust. 1, choćby badania związane z wydaniem oceny nie wykazały naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych.

4. Wysokość opłat, o których mowa w ust. 1—3, ustala, na zasadach określonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, kierownik jednostki organizacyjnej, w której przeprowadza się badania.

5. Do usług świadczonych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne, wykonywanych na podstawie umowy zawartej z osobami fizycznymi lub osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, stosuje się ceny umowne.

Art. 37. W postępowaniu przed organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 4

Przepis karny

Art. 38.²⁴⁾ Kto utrudnia lub udaremnia działalność organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej

podlega karze aresztu do 3 miesięcy, ograniczenia wolności do 3 miesięcy albo grzywny.

²⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 ustawy wymienionej w przypisie 2.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 38a.²⁵⁾ Przepis art. 13 ust. 1 pkt 3 ma zastosowanie do państwowych inspektorów sanitarnych powoływanych po dniu 1 września 1997 r.

Art. 39. (pominięty).²⁶⁾

Art. 40. 1. Traci moc dekret z dnia 14 sierpnia 1954 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 37, poz. 160 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie zachowują moc przepisy dotychczasowe, nie dłużej jednak niż przez okres sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 41.²⁷⁾ Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 1985 r., z tym że przepis art. 13 ust. 1 pkt 3 wchodzi w życie z dniem 1 września 1997 r.

²⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie 5.

²⁶⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

²⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 ustawy wymienionej w przypisie 3, a następnie przez art. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 130, poz. 629), która weszła w życie z dniem 21 listopada 1995 r. z mocą od dnia 1 września 1995 r.